

T.C

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2013
PM Reis Dünya Haritası'nın
500. Yılı Dönümü

17344

Sayı : 68501140-610 / 50370
Konu : Soru Önergesi

12.03/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 18/02/2013 tarihli ve 43452547-120.00-10862 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan Ankara Milletvekili Prof.Dr.Özcan YENİÇERİ'nin 7/17344 Esas No'lu soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Ömer ÇELİK
Bakan

Ek: Cevap (6 sayfa)

**ANKARA MİLLETVEKİLİ PROF.DR.ÖZCAN YENİÇERİ'NİN 7//17344 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

CEVAP 1-2:Ülkemizde kültür varlıklarının korunmasına ilişkin işlemler 2863 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda yürütülmektedir. Anılan Kanun kapsamına giren korunması gerekli taşınmaz kültür varlıkları ile ilgili hizmetlerin bilimsel esaslara göre yürütülmesini sağlamak üzere kurulan 35 adet Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, faaliyetlerini anılan Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılan yönetmelikler, yönerge hükümleri ile Koruma Yüksek Kurulunun ilke kararları doğrultusunda sürdürmektedir.

Kültür varlıklarının tahribatı ve kaçak uygulamalara ilişkin her türlü başvuru Koruma Bölge Kurulu Müdürlüklerince ivedilikle incelenip gerekli işlemler yapılmakta ve koruma bölge kurullarında değerlendirilmesi sağlanmaktadır.

Koruma Yüksek Kurulunun 05/11/1999 tarih ve 660 sayılı İlke Kararı'nın Yeniden Yapma (Rekonstrüksiyon) başlıklı I/3'üncü Maddesinde "korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edilen ve tescil edilmesine ilişkin gerekli özellikleri taşımasına rağmen elde olmayan sebeplerle tescili yapılmamış ve/veya herhangi bir nedenle yitirilmiş olan yapının, gerek kültür varlığı niteliği, gerekse kültürel çevreye olan tarihsel katkıları açısından, eldeki mevcut belgelerden (yapı kalıntısı, rölöve, fotoğraf, her türlü özgün yazılı-sözlü, görsel arşiv belgesi vb.) yararlanmak suretiyle kendi parsellerinde, daha önce bulunduğu yapı oturum alanında, eski cephe özelliğinde, aynı kitle ve gabaride, özgün plan şeması, malzeme ve yapım tekniği kullanılarak, kapsamlı restitüsyon etüdüne dayalı rekonstrüksiyon uygulamasının koşulsuz sağlanmasına, ancak uygulama gerçekleşinceye kadar parsellerde her türlü inşai ve fiziki müdahalenin yasaklanmasına, (otopark, fuar, sergileme vb.) yeni bir işlev ile kullanma ve aynı parselde tescilli yapı yerinde veya diğer boş alanlarda başka bir yeni yapılaşmaya izin verilmeyeceğine, tüm bu uygulamalar için koruma kurulu kararının alınması gerektiğine" hükmü bulunmaktadır.

Koruma bölge kurulu müdürlüklerinin arşiv sistemi, istem konusu sorulara yönelik bir sınıflandırmayı içermemekte ve bu yönde bir istatistikî bilgi bulunmamakla birlikte Koruma Bölge Kurulu Müdürlüklerince kısıtlı zamanda dosya ve arşiv bazında yapılan incelemelerde;

Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün görev alanına giren; Kahramanmaraş, Merkez'de 5 adet; Hatay, Antakya'da 1 adet; Mersin, Akdeniz ilçesinde 1 adet tescilli sivil mimarlık örneğinin yangınlardan zarar gördüğü, Mersin, Tarsus'ta ise 5 adet sivil mimarlık örneği yapının tehlike arz ettiği ve Yenice Beldesi'nde bulunan tescilli Gar Binası'nın yangından zarar gördüğü,

Aydın Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün görev alanına giren; Aydın ili, Merkez ve ilçeleri ile Denizli ili, Merkez ve ilçelerinde bulunan konut, camii ve

diğer sivil mimarlık örneği yapılarından yaklaşık 22 (yirmi iki) adet yapının kendiliğinden yıkılarak veya yanmak suretiyle tahrip olduğu, bir kısım yapıların ise Koruma Bölge Kurulunca onaylanan projeleri doğrultusunda yeniden yapım işlerinin tamamlandığı,

Bursa Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün görev alanına giren; Bursa ili, Karacabey ilçesi, anıtsal yapı olarak tescilli Hüdevendigar (Ulu) Camii'nin yangın geçirmesinin ardından 28/04/2012 tarih ve 730 sayılı kararla sorumluları hakkında soruşturma açılmasına karar verildiği, 20/06/2012 tarih ve 809 sayılı kararı ile Camii'nin ihyasına yönelik restorasyon tadilat projesinin onaylandığı, İnegöl ilçesindeki tescilli Tekel Binası'nın yıkılması nedeniyle 14/04/2011, 6748 sayılı kararı ile sorumluları hakkında soruşturma açılmasına ve yapının restitüsyon projesinin hazırlatılmasına karar verildiği,

Çanakkale Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün görev alanına giren; Çanakkale ili, Merkez, Kentsel Sit Alanında, 67 ada, 4-6 parsellerde yer alan ve özel mülkiyete kayıtlı tescilli taşınmazın, boş ve atıl durumdayken 07/04/2011 tarihinde meydana gelen yangın sonucu zarar gördüğünün ve yangının kimsesiz vatandaşlar tarafından ısınmak suretiyle çıkartıldığının tespit edildiği, Kurulun 29/05/2005 gün ve 848 sayılı kararı ile rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri onaylanarak taşınmaz restore edildiği ve Kurul Müdürlüğü hizmet binası olarak kullanıma açıldığı, Bayramiç ilçesi, Kentsel Sit Alanında kalan tescilli Eski İl Özel İdare Binası'na ilişkin olarak; Kurulun 01/11/2011 tarih ve 78 sayılı kararı ile rölövesinin uygun görüldüğü, restitüsyon ve restorasyon projelerinin Kurula iletilmesinin istendiği, 12/07/2012 tarihinde yangın geçiren taşınmaza ilişkin Müdürlüğün 28/09/2012 tarih ve 1967 sayılı yazısı ile restorasyon ve restitüsyon projelerinin Kurula sunulması gerektiğinin, ilgili kurum ve kuruluşlara bildirildiği,

Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü görev alanına giren; Batman, Diyarbakır, Elazığ, Mardin, Siirt, Şırnak illerinde bulunan tescilli taşınmazların tehlike arz etmelerine ilişkin Koruma Bölge Kurulunca 14/04/2010 tarih ve 2997 sayılı kararın alındığı ve ilgili yerlere dağıtımının yapıldığı,

Edirne Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün görev alanına giren; Edirne ili, Merkez'de, 24 adet; Kırklareli ili, Merkez ve ilçelerinde, 10 adet; Tekirdağ ili, Merkezde, 25 adet ve Şarköy ilçesinde 1 adet tescilli yapının yanma, yıkılma vb. nedenlerle büyük oranda tahrip olduğu veya yok olduğu, Edirne ili, Merkezde 19 adet, Uzunköprü ilçesinde 1 adet tescilli yapının ise yıkılma tehlikesi ile karşı karşıya olduğu,

Erzurum Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün görev alanına giren; Tunceli, Merkez'de Memur Kışla Lojmanlarının, elektrik kontağı nedeniyle kısmi olarak yandığı, Erzincan ili, İliç ilçesinde bulunan Bağıştaş İstasyon Binası'na ek tescilli Lojman Binasının yıkıldığı, Kurul tarafından yasal işlem başlatıldığı, Kemaliye ilçesinde bir konutun elektrik kontağı sonucu yandığı ve Kurul tarafından tescilinin kaldırıldığı,

Eskişehir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün görev alanına giren; Eskişehir ili, Odunpazarı ilçesinde tescilli bir sivil mimarlık örneği yapının ön cephesinde yer alan ahşap çıkmanın 2008 yılında kamyon çarpması nedeniyle zarar gördüğü, Kurulun 28/11/2010 tarih ve 4589 sayılı kararı ile rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin uygun bulunduğu, Odunpazarı ilçesinde 146 ada, 7 parselde kayıtlı iki binanın da çatılarının tamamen yandığı, üst kat döşeme, duvar ve doğramalarının zarar gördüğü, yapıların kullanılamaz hale geldiği, Kurulun 27/03/2012 tarih ve 400 sayılı kararı ile rölövesi ve detay çizimlerinin uygun bulunduğu, restitüsyon ve rekonstrüksiyon projelerinin hazırlanarak Kurula iletilmesinin istendiği, Tepebaşı ilçesinde bulunan Eski Kereste Fabrikası ana binasında 2012 yılında çıkan yangında restoran ve mutfağın ağır hasar gördüğü, enkazın kaldırılması ve çatı tamiratının yapılması için 3194 sayılı İmar Kanununun 21'inci Maddesi uyarında Koruma Uygulama ve Denetleme Bürosunca hazırlanan ön izin belgesi verildiği,

Afyonkarahisar ili, Merkez 50 pafta, 222 ada, 5-12 parsellerde kayıtlı tescilli taşınmazın 2004'te çıkan yangında tahrip olduğu, Kurulun 28/04/2005 tarih ve 353 sayılı kararı ile üst katının yıkımı talebinin reddedildiği, 2012 yılında Belediyesi mülkiyetine geçen yapının rölövesinin Kurulun 28/09/2012 tarih ve 890 sayılı kararı ile uygun bulunduğu, restitüsyon ve rekonstrüksiyon çalışmalarının devam ettiği, Sandıklı ilçesi, Kozvan Kuyucak Köyü'nde yer alan Caminin 18/10/2012 tarihinde yangın geçirdiği, Kurulun 13/12/2012 tarih ve 1061 sayılı kararı ile caminin onarımına ilişkin rölöve, restorasyon ve restitüsyon projeleri ile raporlarının Kurula iletilmesine karar verildiği,

İstanbul I Numaralı Yenileme Alanları Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün görev alanına giren; İstanbul ili, Kapalıçarşı Örucüler Kapısı'nda yer alan güvenlik kulübesinde yangın çıktığı, söz konusu yangının Kapalıçarşı bütününe sirayet etmeden kontrol altına alındığı,

İstanbul II Numaralı Yenileme Alanları Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün görev alanına giren; İstanbul ili, Tuzla ve Fatih ilçelerinde 2012 yılı içerisinde 2863 sayılı Kanuna muhalefetten ilgili Cumhuriyet Başsavcılıklarına, Kurul kararlarıyla 6 adet suç duyurusunda bulunulmuş olup, bu suç duyurularının sonuçlandığına ilişkin gerek Cumhuriyet Başsavcılıklarından, gerekse ilgili mahkemelerden Kurul Müdürlüğüne herhangi bir bilgi belge ulaşmadığı,

İstanbul III Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü görev alanına giren; Beşiktaş ve Sarıyer ilçelerinde 2002 yılından bu yana 19 yapı yangın geçirdiği,

Hatice Sultan Yalısı (Gaziosmanpaşa İlköğretim Okulu) 13/07/2007 tarihinde yanmış, en son olarak da Feriye Saraylarından olan ve Galatasaray Üniversitesi tarafından kullanılan yapı 22/01/2013 tarihinde yangın geçirdiği,

Ayrıca; Beşiktaş: 511 ada, 22 parsel, 66 ada, 24 parsel, 283 ada, 23 parsel, 66 ada, 16 parsel, 287 ada, 25 parsel, 44 ada 51 parsel, 215 ada, 6 parsel, 511 ada, 22 parsel, 98 ada, 5 parsel, 208 ada, 7 parsel, 333 ada, 2 parsel, Sarıyer: 719 ada, 6 parsel, 231 ada, 2 parsel, 723 ada, 64 parsel, 764 ada, 21 parsel, 414 ada, 3 parsel, 88 ada, 5 parsellerin yangın geçirdiği,

Beşiktaş, 40 ada, 23-24 parsellerde yer alan Hatice Sultan Yalı'sına ilişkin rölöve, restitüsyon projeleri onaylanmış, restorasyon projesi onaylanmamıştır. Ancak Boğaziçi İmar Yüksek Koordinasyon Kurulunun 04/01/2013 tarih 2013/2 kararı ile söz konusu parsellerin bulunduğu alan 'Turizm Tesis Alanına' alındığı,

İstanbul IV Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü görev alanına giren; Beyazıt Camii Hünkâr Kasrı'nın 19/02/2011 tarihinde çıkan yangın sonucu kullanılamaz hale geldiği, söz konusu yapıya ilişkin yangın tarihinden önce alınan Kurulun 02/06/2010 gün ve 3825 sayılı kararında; "İstanbul ili, Fatih ilçesi (Eminönü), Beyazıt Mahallesi, 109 pafta, 613 ada, 18 parselde yer alan Beyazıt Camii ve Hünkar Kasrına ait rölöve, rölöve detayları, hasar tespit paftaları, 1. Dönem ve 19. yüzyıl restitüsyon ile restorasyon ve restorasyon müdahale projelerinin uygun olduğuna, uygulamanın Osmanlı sanatı konusunda uzman sanat tarihçisi, restoratör mimar, yapı statiği uzmanı, yapı malzeme uzmanı ve taş konservatöründen oluşan uzmanlar kurulu ile Vakıflar Genel Müdürlüğü denetiminde yürütülmesine, belirlenecek uzmanlar kurulunun isimlerinin Kurula bildirilmesine, restorasyon aşamasında çıkacak her türlü veri ve bulgular doğrultusunda projeler revize edilerek Kurula iletilmesine..." karar verildiği, Vakıflar idaresinde söz konusu yapıya ilişkin uygulamanın devam ettiği,

İstanbul V Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü görev alanına giren; Kadıköy, 240 ada, 16 parselde bulunan Haydarpaşa Gar Bina'sının çatısının yangın geçirmiş olduğu, rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin onaylandığı, ayrıca Kadıköy, 397 ada, 20-21 parselde buluna yapının yangın geçirdiği, rölöve, restitüsyon projelerinin onaylandığı,

Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü görev alanına giren; Iğdır ili, Merkez ilçesi, Söğütlü Mahallesi, 993 ada, 6 parselde bulunan tescilli taş bina ve Kars ili, Arpaçay ilçesi, Doğruyol Köyü, 167 ada, 5 parselde bulunan Doğruyol Kilisesi'nde 2 adet kaçak kazı olayının gerçekleştiği, Kars ili, Merkez, Ortakapı Mahallesi, 329 ada, 50 parselde bulunan tescilli taşınmaz ile 326 ada, 80 parselde bulunan tescilli taşınmaza izinsiz olarak inşai müdahalede bulunulduğu, Kaleiçi Mahallesi, 80 ada, 4,5,7,9 parsellerde bulunan bir tescilli yapının tahrip edildiği, 30 pafta, 93 ada, 1 parselde bulunan tescilli Beylerbeyi Sarayı'nın önündeki Fen Lisesi binasında izinsiz tadilatlar yapıldığı, bu olaylar sonucu Savcılığa suç duyurusunda bulunulduğu,

Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün görev alanına giren; Konya ili, Merkez ve ilçelerinde 25 adet sivil mimarlık örneği ile Karatay ilçesinde bulunan Meydan Ahmet Camii (rekonstrüksiyon); Meram ilçesinde bulunan İstasyon Otel

(Belediyesince onarılarak sosyo-kültürel tesis olarak kullanılmaktadır); Akşehir ilçesinde bulunan Ermeni Kilisesi (kültürel tesis); Karaman ili, Merkez ilçesinde bulunan Tartanlar Evi (rekonstrüksiyon-Kent Müzesi); Ermenek ilçesinde bulunan Latifağa Mescidinin (Mescid olarak rekonstrüksiyonu yapılmıştır) yangın, bakımsızlık vb tahribatlar nedeniyle hasar gördüğü,

Kütahya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün görev alanına giren; Kütahya ili, Merkez, Cedit Mahallesi'nde bulunan, 35 pafta, 1723 ada, 15 (yeni 101), 16 (yeni 103) ve 17 parsellerde kayıtlı, özel mülkiyete ait sivil mimarlık örneği konutun yandığı, 03/10/2011 tarih ve 21 sayılı Kurul kararı ile yanan yapıya yönelik restitüsyon ve rekonstrüksiyon projelerinin istendiği, ilgililer hakkında yasal işlem başlatıldığı, Simav ilçesinde 19/05/2011 tarihinde meydana gelen depremde Simav ilçe merkezinde, mülkiyetleri Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait, Ulu Camii, Üzüm Pazarı Camii ve Nasuh Ağa Camii hasar gördüğü, 25/05/2007 tarih ve 1949 sayılı Kurul kararı ile rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri onaylanan, 187 ada, 1 parselde kayıtlı Simav Ulu Camii'nin onarım-güçlendirme projelerinin 24/03/2012 tarih ve 363 sayılı Kurul kararı ile uygun bulunduğu, Kurulun 10/10/2008 tarih ve 3161 sayılı kararı ile rölöve, restitüsyon ve restorasyon (öneri 2) projeleri uygun bulunan, 26/03/2009 tarih ve 3506 sayılı Kurul kararı ile restorasyon revizyon projeleri onaylanan, 101 ada, 1 parselde kayıtlı Nasuhağa Camii'nin onarım-güçlendirme projelerinin 24/03/2012 tarih ve 364 sayılı Kurul kararı ile uygun bulunduğu, 25/05/2007 tarih ve 1951 sayılı Kurul kararı ile rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri onaylanan, 101 ada, 1 parselde kayıtlı, mülkiyeti Üzümpazarı Camii Vakfına ait, Üzümpazarı Camii'nin onarım-güçlendirme projelerinin 24/03/2012 tarih ve 364 sayılı Kurul kararı ile uygun bulunduğu, zarar gören bu 3 caminin kullanıma kapatılmış durumda olduğu, onaylı onarım ve güçlendirme projeleri kapsamında Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğüne uygulamaların devam ettiği,

Samsun Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün görev alanına giren; Samsun, İlkadım ilçesi, tescilli Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi olarak kullanılan 1. grup yapının bir bölümünün çıkan yangın sonucu tahrip olduğu, anılan yapının aynı fonksiyonla kullanılmak üzere projelerinin Koruma Bölge Kurulunda onaylandığı, bunun dışında Amasya, Ordu, Sinop, Samsun il merkezleri ve ilçelerinde bulunan tescilli sivil mimarlık örneklerinden yangın sonucu yok olanlar olduğu gibi, mail-i inhidam nedeniyle yıkımına Kurul kararı ile izin verilenler de bulunduğu,

Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü görev alanına giren; Yozgat ili, Aydıncık ilçesi, Kazankaya Kasabası'nda bulunan tescilli Büyük Camii'de çıkan yangın sebebiyle caminin çatısının tamamen yanmış olduğu ve caminin hasar gördüğünün anlaşıldığı, Cami'de onarıma yönelik çalışmalara hemen başlandığı, hazırlanan rölöve ve restorasyon projesinin Kurulun 02/06/2012 tarih ve 357 sayılı kararı ile uygun bulunduğu, söz konusu Camii ile ilgili olarak gerekli adli soruşturma ve kovuşturmanın yapıldığı, yangının kalorifer bacasından çıktığının belirlendiği,

Şanlıurfa Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün görev alanına giren; Adıyaman ve Şanlıurfa illerinde özel mülkiyette bulunan toplam 9 adet sivil mimarlık (konut) örneği taşınmazın, genellikle doğal şartlardan dolayı veya mülk sahipleri tarafından tahribata uğratılarak kullanılamaz hale geldiği ve ağır zarar gördüğü,

Trabzon Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün görev alanına giren; Trabzon, Giresun, Artvin, Gümüşhane ve Rize il ve ilçelerinde kullanılmamaktan kaynaklı ve mail-i inhidam olması nedeniyle tehlike arz eden taşınmaz kültür varlıklarının rölöveleri çıkarıldıktan sonra ilgili Kurumlarca (Belediyeler, İl Özel İdareleri vb) kurul kararları ile yıkımlarına izin verilmekte olduğu, Kurul tarafından onaylanan rölövelerine göre ve yine Kurulca istenen restitüsyon ve restorasyon projeleri doğrultusunda yeniden yapılmakta olduğu bildirilmiştir.

CEVAP 3 : 13/12/1983 tarih ve 178 sayılı "Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"nin 2'nci maddesinin (g) bendinde; "Devlete ait malları yönetmek, kamu malları ile kamu kurum ve kuruluşlarının taşınmaz malları konusundaki yönetim esaslarını belirlemek ve bunlara ilişkin diğer işlemleri yapmak" hükmü yer almaktadır. Bu kapsamda kamu malları ile ilgili tasarruf yetkisi Maliye Bakanlığında bulunmaktadır. Ayrıca belediyeler, üniversiteler vb. kamu tüzel kişilikleri de maliki buldukları taşınmaz mallarla ilgili tasarruf yetkisine sahiptir.

2863 sayılı Kanununun 13 ve 14'üncü maddeleri gereğince, Hazineye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait olup, korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı ile bunlara ait koruma sınırları dâhilindeki taşınmaz mallarla ilgili satış, hibe, kiralama, devir, terk, tahsis, irtifak ve intifa hakkı tesisi vb. konularında Bakanlığımız görüşü verilmekte olup, 2863 sayılı Kanununun 57'inci maddesi gereğince de anılan taşınmazlarla ilgili fonksiyon değişiklikleri öncesi ilgili koruma bölge kurulu kararı alınması gerekmektedir.

